

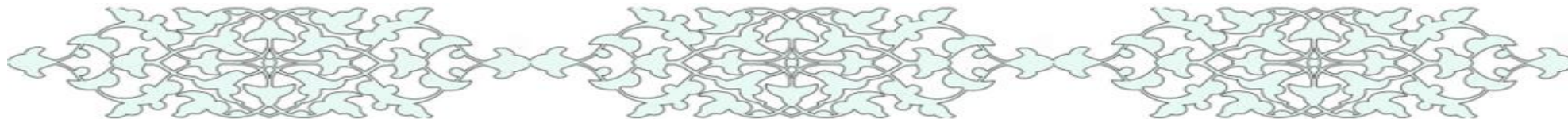
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

عنوان:

آیا سهم مالیات استان زیاد است؟

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

دی ۱۴۰۲

شناسنامه گزارش

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

عنوان:

بررسی مالیات

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

نویسنده: نجمه سوری ناصری

ناظر: شهرام عیدی زاده

واژگان کلیدی: مالیات، مالیات استانی

تاریخ انتشار: دی ۱۴۰۲

نشانی: مشهد مقدس - خیابان امام خمینی - جنب باغ ملی - ساختمان اتاق بازرگانی - کد پستی: ۹۱۳۷۷۳۴۱۹۵

بیان مسئله

بارها در مصاحبه ها و نشریات از سوی برخی از فعالین اقتصادی استان خراسان رضوی شنیده شده است که سهم مالیات پرداختی در استان بیشتر از سایر استانها می باشد و حتی در این استان مالیات ناعادلانه اخذ می گردد. حال در این گزارش به بررسی این موضوع پرداخته خواهد شد. در گزارش در ابتدا وضعیت درآمدهای مالیاتی در کشور مورد بررسی و در ادامه به درآمدهای مالیاتی استان و مقایسه نسبت به سایر استانها پرداخته خواهد شد.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

مالیات کشور

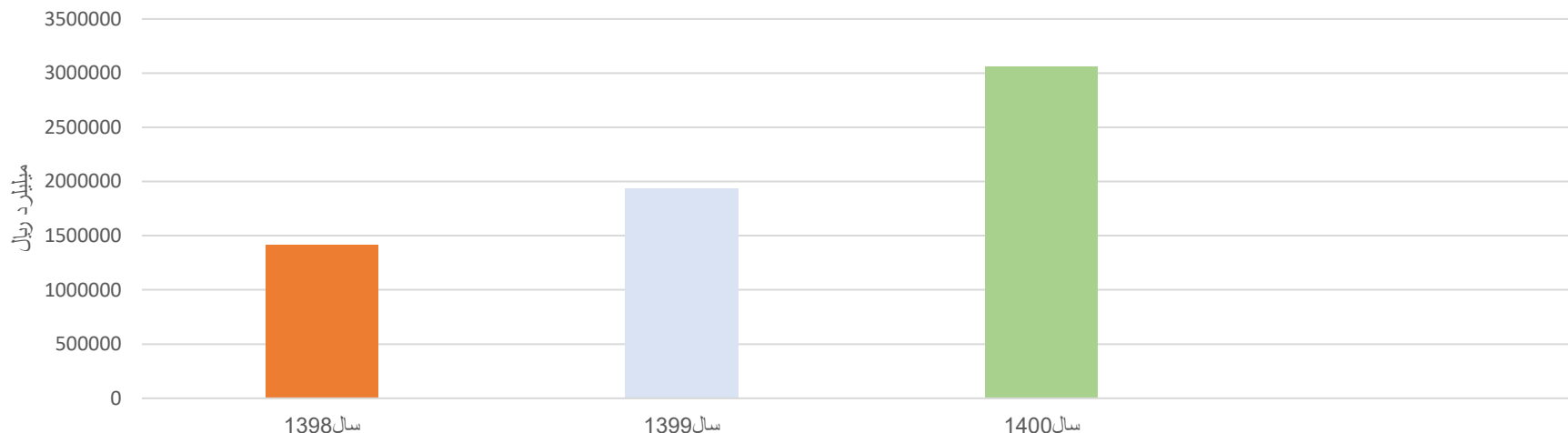

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

وضعیت درآمدهای مالیاتی دولت

درآمدهای مالیاتی دولت

سال ۱۴۰۰	سال ۱۳۹۹	سال ۱۳۹۸	عملکرد مالی دولت
۳۰۵۹۱۱۹ میلیارد ریال	۱۹۲۹۴۴۶	۱۴۱۴۳۱۷	درآمدهای مالیاتی

بررسی روند درآمدهای مالیاتی کشور طی سالهای متعدد نشان میدهد که این درآمدها در بازه زمانی سال ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ رشد چشمگیری داشته است.

آمارهای سال ۱۴۰۱ از سوی سازمان امور مالیاتی کشور در اسفندماه منتشر خواهد شد.

منبع: خزانه داری کل

عملکرد مالیاتهای مستقیم و غیر مستقیم

سهم مالیات های غیر مستقیم از کل درآمدهای مالیاتی	سهم مالیات های مستقیم از کل درآمدهای مالیاتی	درآمدهای غیر مستقیم	درآمدهای مستقیم	درآمد مالیاتی	سال
۴۲.۲	۵۷.۸	۵۹۶۱۶۴	۸۱۸۱۵۳	۱۴۱۴۳۱۷	۱۳۹۸
۳۸	۶۲	۷۳۳۶۴۱	۱۱۹۵۸۰۴	۱۹۲۹۴۴۶	۱۳۹۹
۳۸	۶۲	۱۱۷۱۱۵۳	۱۸۸۷۹۶۶	۳۰۵۹۱۱۹	۱۴۰۰

منبع: خزانه داری کل

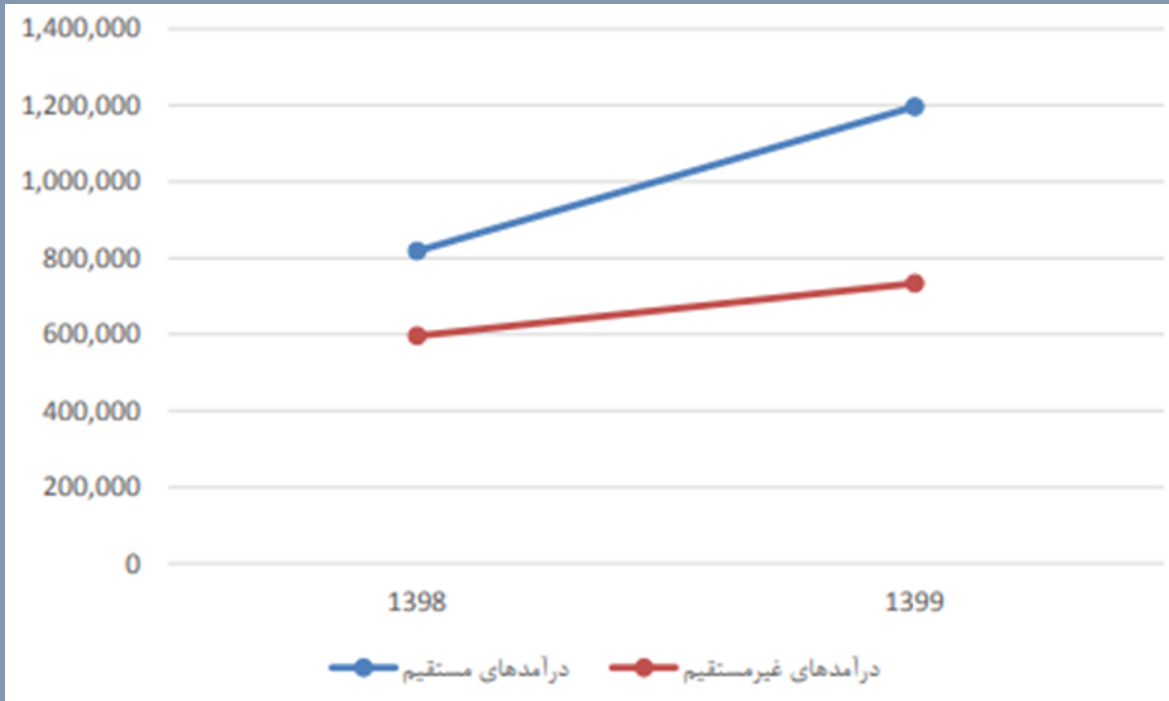
همواره طی سالهای متعدد سهم مالیات های مستقیم از کل درآمدهای مالیاتی بیشتر از سهم مالیات های غیر مستقیم از کل درآمدهای مالیاتی بوده است.

مبالغ میلیارد ریال
سهم مالیات ها درصد

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

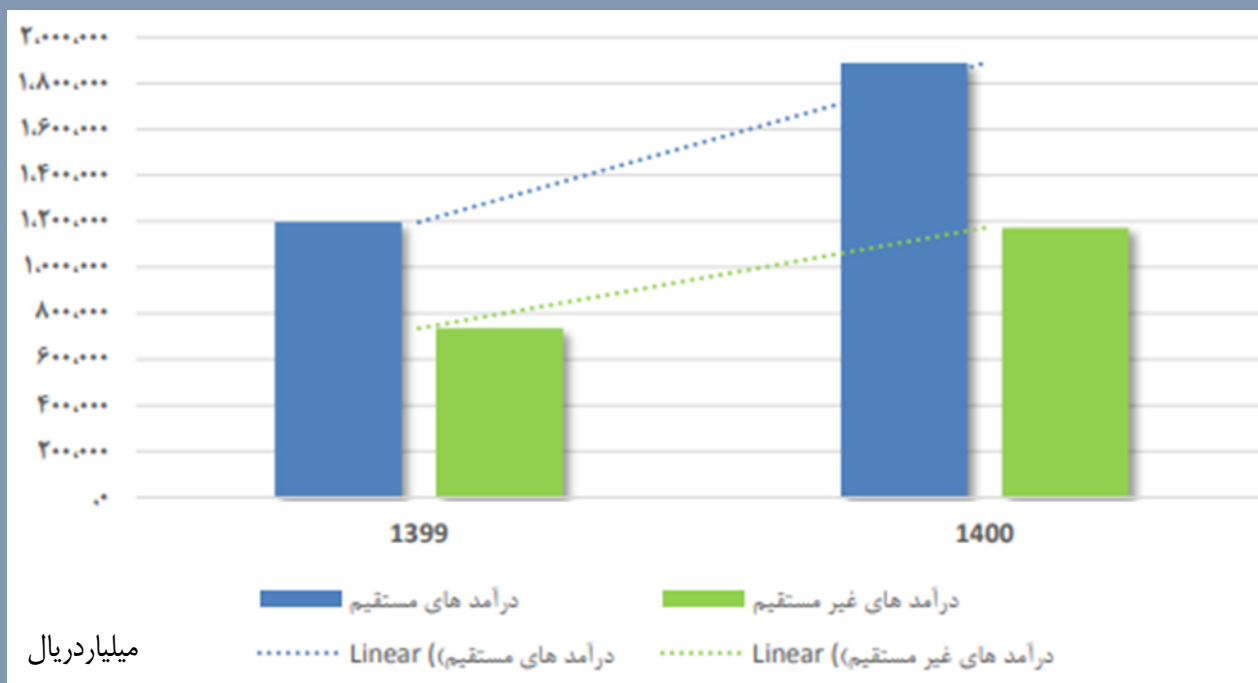
روند مالیات های مستقیم و غیر مستقیم طی دوره ۱۳۹۸-۱۳۹۹

منبع: سالنامه مالیاتی ۱۳۹۹

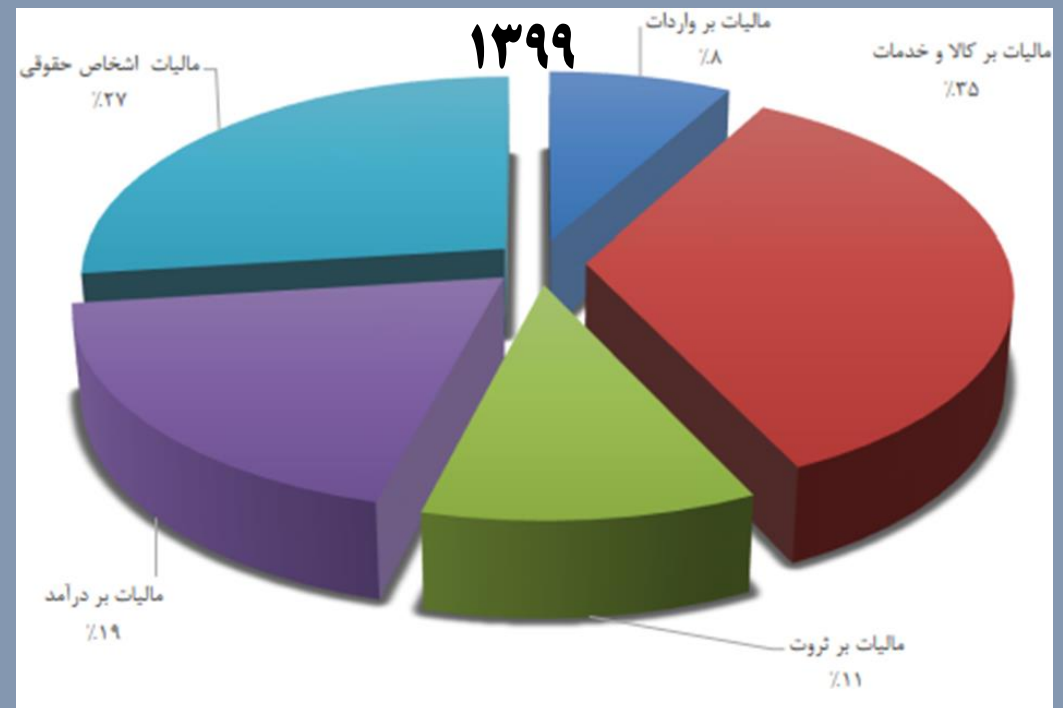
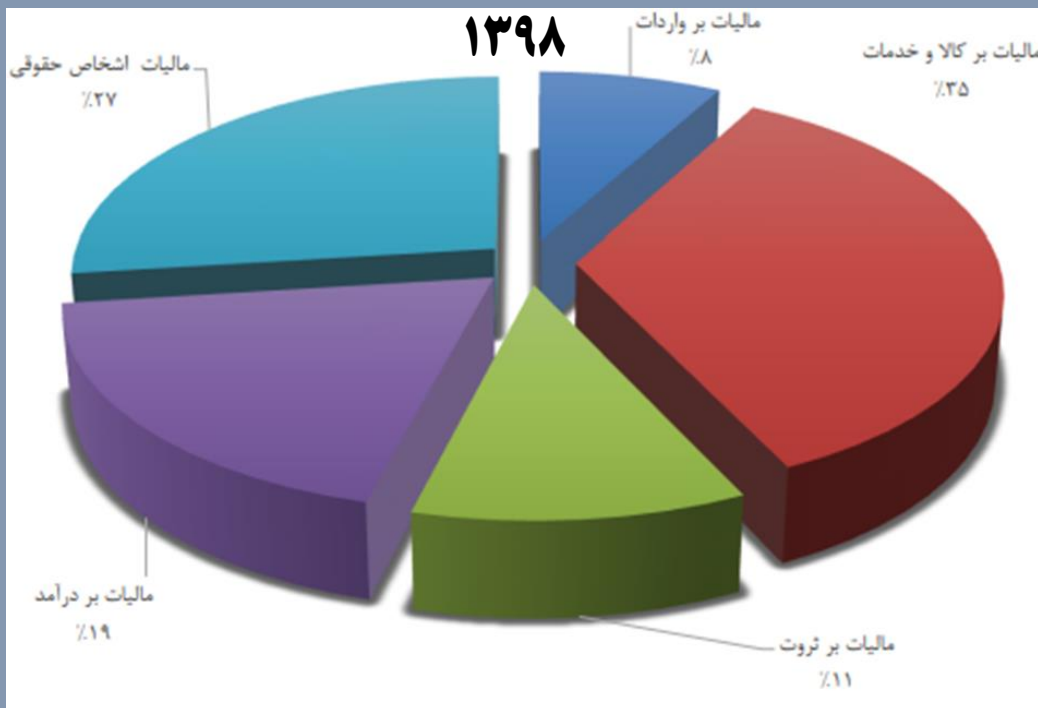

روند مالیات های مستقیم و غیر مستقیم طی دوره ۱۳۹۹-۱۴۰۰

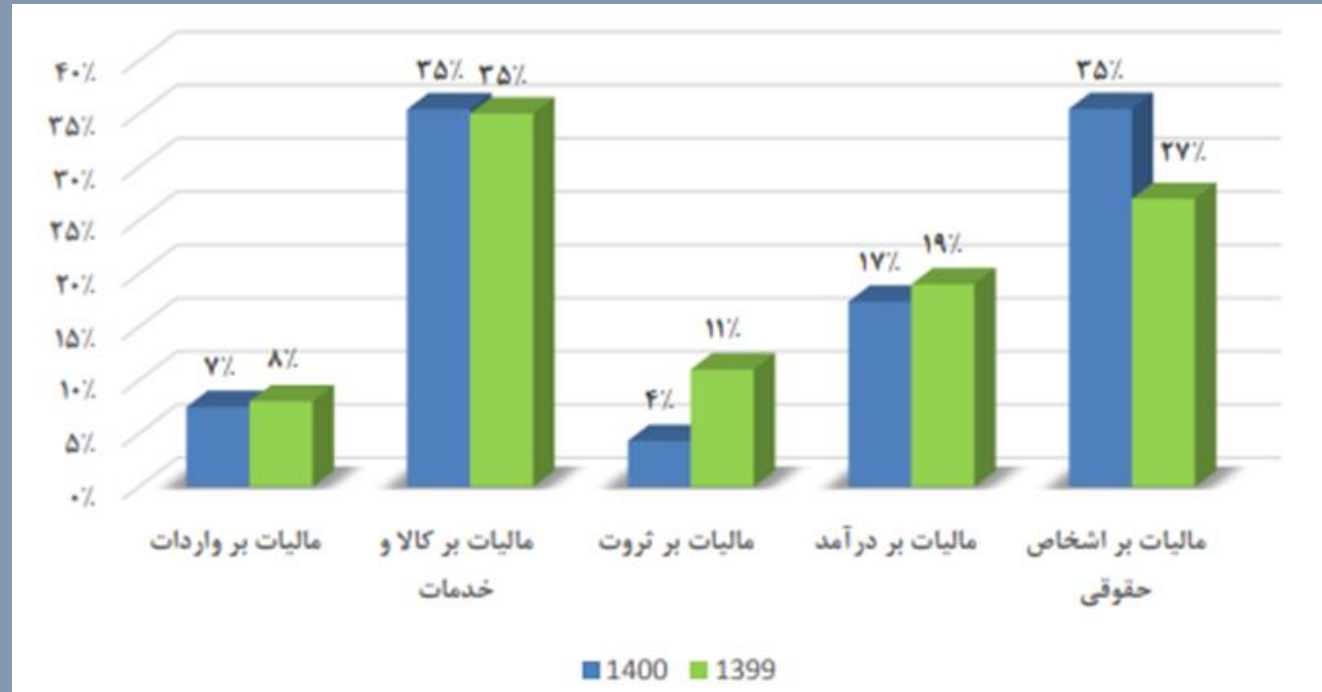
ترکیب درآمدهای مالیاتی کشور در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۹

منبع: سالنامه مالیاتی ۱۳۹۹

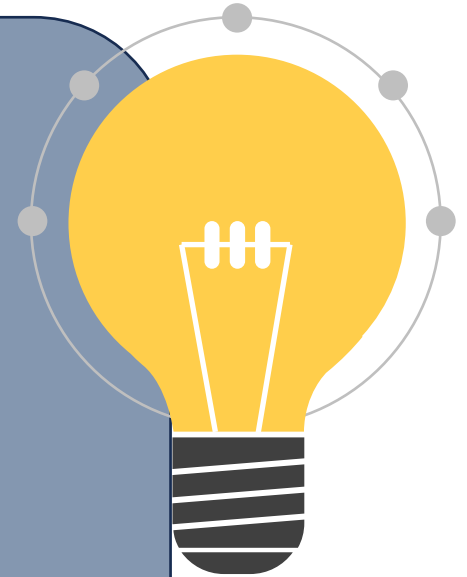

ترکیب درآمدهای مالیاتی کشور در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰

منبع: سالنامه مالیاتی ۱۴۰۰

مالیات بر کالا و خدمات سپس مالیات بر اشخاص حقوقی بیشترین سهم را در ترکیب درآمدهای مالیاتی دارند و کمترین سهم متعلق به مالیات بر ثروت و مالیات بر واردات است.

عملکرد مالیاتهای مستقیم

۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	منابع
۱۱۷۲۲۱۶	۵۶۴۵۵۴	۴۴۳۰۸۸	بند اول: مالیات اشخاص حقوقی
۱۵۳۵۹۳	۸۷۵۵۰	۱۴۹۰۳۸	اشخاص حقوقی دولتی
۱۰۱۸۶۲۳	۴۷۷۰۰۳	۲۹۴۰۵۰	اشخاص حقوقی غیر دولتی
۵۷۳۸۵۸	۳۹۸۲۱۵	۲۹۱۱۵۴	بند دوم: مالیات بردرآمد
۳۷۰۶۹۵	۲۳۷۳۲۳	۱۵۳۰۶۱	حقوق
۱۷۰۶۳۵	۱۲۴۵۰۰	۱۱۵۸۷۰	مشاغل
۲۴۹۵۱	۲۱۸۵۵	۱۵۳۳۱	مستغلات
۷۵۷۷	۱۴۵۳۷	۵۹۹۳	متفرقه درآمد
۰	۰	۹۰۰	موضوع ماده ۹۹۱ قانون برنامه پنجم توسعه (جمعی-خرجی)
۱۴۱۸۹۲	۲۳۳۰۳۴	۸۳۹۱۰	بند سوم: مالیات بر ثروت
۱۶۵۰۳	۸۹۴۳	۶۱۶۶	ارث
۱۶۷۳۰	۱۷۴۲۴	۶۵۸۲۶	نقل و انتقال و سرقتی
۱۵۱۲۹	۱۵۷۰۰	۱۱۸۲۵	حق تمبر و اوراق بهادار
۰	۰	۹۲	سایر
۱۸۸۷۹۶۶	۱۱۹۵۸۰۴	۸۱۸۱۵۲	جمع مالیات های مستقیم

عملکرد مالیاتهای غیر مستقیم

منابع	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
بند چهارم: مالیات بر واردات	۲۰۳۱۲۱	۱۷۹۷۳۷	۲۴۷۶۲۷
بند پنجم: مالیات بر کالا و خدمات	۵۹۶۱۶۳	۷۳۳۶۴۱	۱۱۷۱۱۵۳
مالیات بر فروش فرآورده های نفتی	۶۹۸۰۶	۵۹۸۶۶	۵۲۲۵۸
دو درصد مالیات سایر کالاها و خدمات	۴۵	۹۴۲	۱۵۱
مالیات بر ارزش افزوده	۴۷۰۰۰۲	۶۰۹۷۷۳	۱۰۰۶۱۲۸
عوارض خروج مسافر از مرزهای کشور	۱۱۵۳۸	۱۳۲۱	۱۲۰۴۶
مالیات بر فروش سیگار	۲۴۸۹۲	۳۳۹۰۵	۶۱۴۹۱
مالیات بر نقل و انتقالات اتومبیل	۱۴۵۳۳	۲۰۴۶	۱۵۹۱۵
شماره گذاری خودرو	۵۳۴۴	۷۳۷۱	۲۳۱۶۴
جمع مالیات های غیر مستقیم	۷۹۹۲۸۴	۹۱۳۳۷۸	۱۴۱۸۷۸۰

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

مالیات استانی

درآمدهای ادارات کل امور مالیاتی استانی منتخب

استان	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰
خراسان رضوی	۳۹۹۱۸۰۶۳	۵۷۲۷۰۶۷	۹۱۲۹۹۲۷۳
تهران	۷۶۰۳۴۶۲۱۱	۱۰۴۷۸۶۲۲۴۷	۱۴۹۷۵۸۵۲۷۸
اصفهان	۸۶۱۰۸۳۹۷	۱۲۳۶۹۳۳۷۲	۲۰۹۳۹۷۶۷۸
یزد	۲۴۴۷۹۷۹۸	۳۴۷۰۵۷۳۳	۷۲۴۱۶۱۸۱
مرکزی	۴۱۱۲۷۹۹۰	۵۱۴۰۹۱۱۳	۹۱۹۴۴۴۵۰
فارس	۳۱۹۵۰۳۱۶	۴۱۲۴۰۳۲۹	۶۳۵۱۰۴۳۹
هرمزگان	۳۹۸۶۴۰۱۸	۵۹۷۶۳۵۵۱	۱۲۲۹۲۷۷۳۴

منبع: سالنامه مالیاتی ۱۴۰۰

مطابق با روند افزایشی درآمدهای مالیاتی کشور، درآمد مالیاتی استان های منتخب کشور نیز طی دوره ۱۳۹۸-۱۴۰۰ افزایش یافته است.

میلیون ریال

درصد سهم درآمدهای مالیاتی از کل درآمدهای مالیاتی کشور

استان	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰
خراسان رضوی	۲۸۲ (درصد)	۲۹۷ (درصد)	۲۹۸ (درصد)
تهران	۵۳.۱۳	۵۴.۳۱	۴۸.۹۵
اصفهان	۶.۰۹	۶.۴۱	۶.۸۵
یزد	۱.۷۳	۱.۸۰	۲.۳۷
مرکزی	۲.۹۱	۲.۶۶	۳.۰۱
فارس	۲.۲۶	۲.۱۴	۲.۰۸
هرمزگان	۳.۹	۳.۱۰	۴.۰۲

منبع: سالنامه مالیاتی ۱۴۰۰

براساس نتایج گزارش شده، بیشترین سهم نسبت به کل کشور در پرداخت مالیات ها متعلق به استان تهران است پس از آن استان اصفهان و هرمزگان قرار دارد. سهم استان خراسان رضوی در درآمد مالیاتی کشور در طول مدت ۳ساله به میزان بسیار اندکی افزایش داشته است.

سهم در آمد مالیاتهای مستقیم و غیر مستقیم ادارات کل امور مالیاتی در سال ۱۳۹۸

استان	مالیات - های مستقیم	مجموع مالیات بر کالا و خدمات و مالیات بر ارزش افزوده	سهم مالیاتهای مستقیم از کل مالیات های مستقیم	سهم مالیاتهای غیر مستقیم از کل مالیاتهای غیر مستقیم
خراسان رضوی	۲۲۱۶۰	۱۷۷۵۸	٪۲.۶۹	٪۲.۹۸
تهران	۴۹۶۵۳۶	۲۵۴۹۱	٪۶۰.۲۹	٪۴۲.۷۶
اصفهان	۴۳۴۲۳	۴۲۶۸۵	٪۵.۲۷	٪۷.۱۶
یزد	۱۴۴۶۲	۱۰۰۱۷	٪۱.۷۶	٪۱.۶۸
مرکزی	۱۷۹۶۰	۲۳۱۶۸	٪۲.۱۸	٪۳.۸۹
فارس	۱۸۳۲۵	۱۳۶۲۵	٪۲.۲۳	٪۲.۲۹
هرمزگان	۲۱۰۴۳	۳۴۱۶۳	٪۲.۵۶	٪۵.۷۳

میلیارد
ریال / درصد

منبع: سالنامه مالیاتی ۱۳۹۸

در سال ۱۳۹۸، استان خراسان رضوی سهم ۲.۶۹ درصدی از مالیاتهای مستقیم و سهم ۲.۹۸ درصدی از مالیات های غیر مستقیم داشته است

سهم در آمد مالیاتهای مستقیم و غیر مستقیم ادارات کل امور مالیاتی در سال ۱۳۹۹

استان	مالیات - های مستقیم	مجموع مالیات بر کالا و خدمات و مالیات بر ارزش افزوده	سهم مالیاتهای مستقیم از کل مالیات های مستقیم	سهم مالیاتهای غیر مستقیم از کل مالیاتهای غیر مستقیم
خراسان رضوی	۳۳۲۱۲ میلیارد ریال	۲۴۰۵۹ میلیارد ریال	۲.۷۸٪	۳.۲۸٪
تهران	۷۴۰۹۵۸	۳۰۶۹۰۴	۶۱.۹۶٪	۴۱.۸۳٪
اصفهان	۷۰۳۳۰	۵۳۳۶۴	۵.۸۸٪	۷.۲۷٪
یزد	۲۰۱۸۵	۱۴۵۲۱	۱.۶۹٪	۱.۹۸٪
مرکزی	۲۱۴۴۱	۲۹۹۶۹	۱.۷۹٪	۴.۰۸٪
فارس	۲۳۲۵۰	۱۷۹۹۰	۱.۹۴٪	۲.۴۵٪
هرمزگان	۳۲۵۰۹	۲۷۲۷۴	۲.۷۲٪	۳.۷۲٪

منبع: سالنامه مالیاتی ۱۴۰۰

در سال ۱۳۹۹، استان خراسان رضوی سهم ۲.۷۸ درصدی از مالیاتهای مستقیم و سهم ۳.۲۸ درصدی از مالیات های غیر مستقیم داشته است

سهم در آمد مالیاتهای مستقیم و غیر مستقیم ادارات کل امور مالیاتی در سال ۱۴۰۰

استان	مالیات - های مستقیم	مجموع مالیات بر کالا و خدمات و مالیات بر ارزش افزوده	سهم مالیاتهای مستقیم از کل مالیات های مستقیم	سهم مالیاتهای غیر مستقیم از کل مالیاتهای غیر مستقیم
خراسان رضوی	۵۲۰۵۴ میلیارد ریال	۳۹۲۴۶ میلیارد ریال	۲.۷۶٪	۳.۳۵٪
تهران	۱۰۹۸۷۶۵	۳۹۸۸۲۱	۵۸.۲۰٪	۳۴.۰۵٪
اصفهان	۱۱۳۸۹۶	۹۵۵۰۱	۶.۰۳٪	۸.۱۵٪
یزد	۳۱۷۰۲	۴۰۷۱۴	۱.۶۸٪	۳.۴۸٪
مرکزی	۵۰۳۷۷	۴۱۵۶۷	۲.۶۷٪	۳.۵۵٪
فارس	۳۶۲۱۲	۲۷۲۹۸	۱.۹۲٪	۲.۳۳٪
هرمزگان	۶۸۱۱۵	۵۴۸۱۳	۳.۶۱٪	۴.۶۸٪

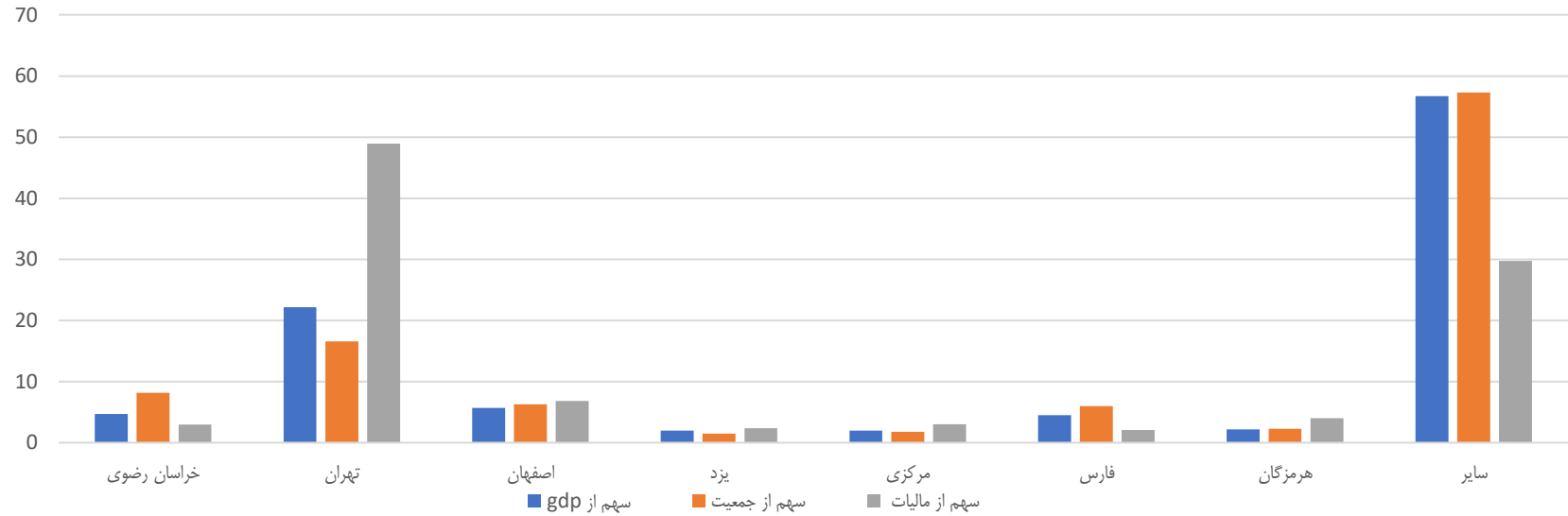
منبع: سالنامه مالیاتی ۱۴۰۰

در سال ۱۴۰۰، استان خراسان رضوی سهم ۲.۷۶ درصدی از مالیاتهای مستقیم و سهم ۳.۳۵ درصدی از مالیات های غیر مستقیم داشته است

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

سهم استان های کشور از GDP، جمعیت و مالیات در سال ۱۴۰۰

استان	سهم از GDP کشور	سهم از جمعیت	سهم از مالیات
خراسان رضوی	4.7	8.2	2.98
تهران	22.2	16.6	48.95
اصفهان	5.7	6.3	6.85
یزد	2	1.5	2.37
مرکزی	2	1.8	3.01
فارس	4.5	6	2.08
هرمزگان	2.2	2.3	4.02
سایر	56.7	57.3	29.74

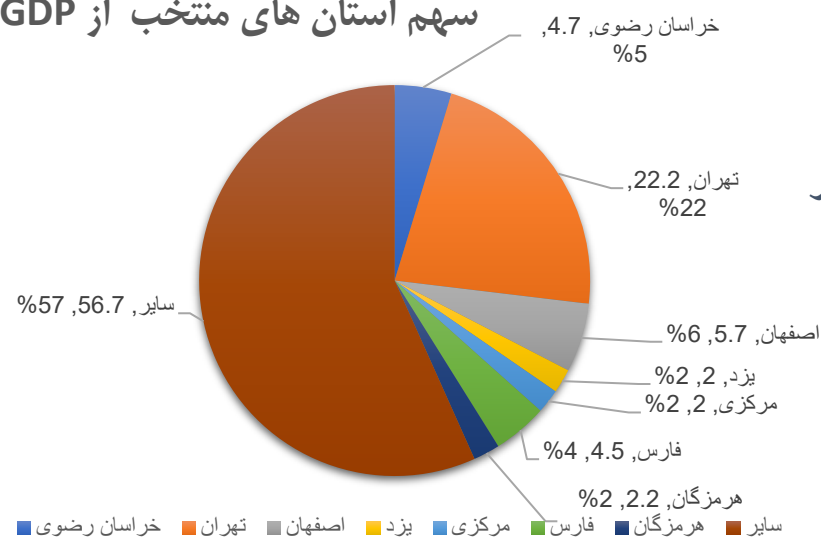
گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی ۱۴۰۰

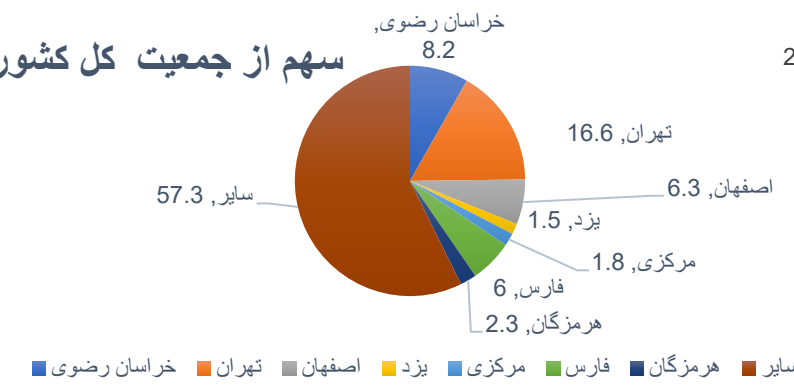
سهم استان های کشور از GDP، جمعیت و مالیات در سال ۱۴۰۰

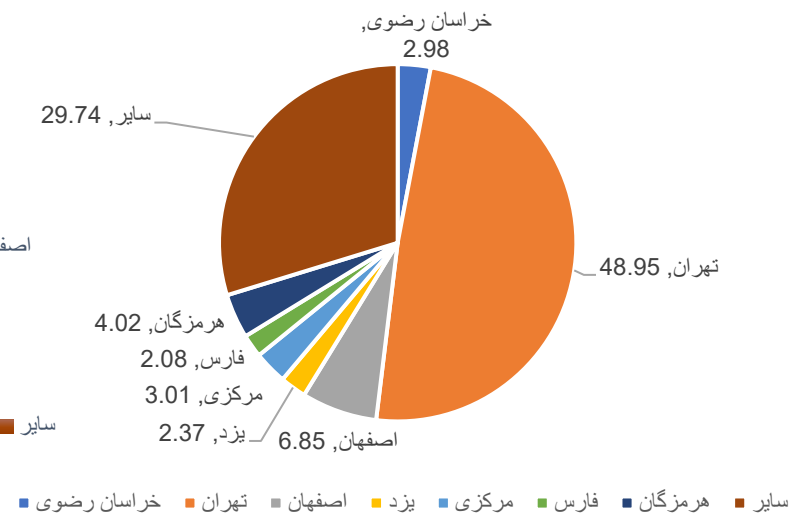
سهم استان های منتخب از GDP

سهم از جمعیت کل کشور

سهم استان های منتخب از درآمد مالیاتی کل کشور

استان خراسان رضوی با وجود ۴.۷٪ از GDP کشور تنها سهمی معادل ۲.۹۸٪ در تامین درآمد مالیاتی کشور را دارد. این در حالی است که استانی مثل اصفهان با سهم تولید ناخالص داخلی ۵.۷ درصدی از کشور، حدود ۶.۸۵ درصد از درآمدهای مالیاتی کشور را تامین می نماید. همچنین استان مرکزی که تقریباً معادل خراسان رضوی درآمد مالیاتی را تقبل می نماید، ۲.۲٪ از GDP کشور سهم دارد که حدوداً نصف سهم خراسان رضوی می باشد. لذا اگر معیار نسبت درآمدهای مالیاتی به تولید ناخالص داخلی مدنظر قرار گیرد، درصد مالیات پرداختی از کل درآمدهای مالیاتی توسط خراسان رضوی کمتر از درصد تولید ناخالص داخلی استان از کل تولید ناخالص داخلی کشور است.

نکته حائز اهمیت، بالا بودن میزان تحقق مالیاتی در استان و حضور ۹۵ درصدی اقتصاد استان در سیطره بخش خصوصی سبب شده است که فشار مالیاتی بر فعالین اقتصادی افزایش یابد.

کارکنان سازمان امور مالیاتی کشور به تفکیک استان

درصد سهم
درآمدهای مالیاتی
از کل درآمدهای
مالیاتی کشور

استان	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰
خراسان رضوی	۱۸۲۹	۱۷۴۴	۱۶۶۹
تهران	۷۳۵۶	۶۹۶۸	۶۲۹۸
اصفهان	۱۹۴۴	۱۸۰۴	۱۷۵۲
یزد	۴۸۶	۴۷۳	۴۵۳
مرکزی	۵۶۹	۵۵۱	۵۳۰
فارس	۱۲۳۹	۱۱۹۹	۱۱۵۲
هرمزگان	۴۲۸	۴۲۱	۴۰۶
ستاد سازمان امور مالیاتی کشور	۱۲۳۹	۱۲۷۷	۱۴۸۸

منبع: سالنامه مالیاتی ۱۴۰۰

بررسی تعداد نیروی کار سازمان های مالیاتی استان های کشور نشان میدهد که در استان خراسان رضوی به نسبت درصد سهم درآمدهای مالیاتی از کل درآمدهای مالیاتی کشور تعداد نیروی کار سازمان امور مالیاتی بسیار زیاد است، استان اصفهان و هرمزگان با سهم بالا در تامین درآمد مالیاتی کشور، دارای نیروی کار کمتری می باشند. استان مرکزی معادل خراسان رضوی مالیات تامین می نماید، اما تنها یک سوم خراسان رضوی نیروی کار سازمان امور مالیاتی دارد.